

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jeziku temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

tiskovnega društva (Pressverein).

Vsak član tega društva ima posoditi društvo 10 deset kron, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratah).

Društvo ima namen, zagotoviti gospodarski, denarni temelj „Štajerca“, povečati list čimbolj, da zamore odgovarjati vsem zahtevam čitateljev, izdajati vsako leto „Štajerčev kolektar“, ki bodo nudil več koristnega in zabavnega čitiva kakor vsi drugi kolektarji, — sploh ima naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk, gospodarsko izboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakdo bodi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše bodočnosti.

Na delo! Vodstvo tiskovnega društva „Štajerca“ v Ptuj.

Loterijske številke.

Gradec, dne 13. junija : 81, 80, 2, 52, 14.
Trst, dne 6. junija : 36, 56, 84, 79, 11.

Dobrotanju človeštva služita apotekarja Thierry-bazalm in centifolij-mazilo, o katerih izbornost pridajo stotera zahvalna pisma. Ta dva neprekosljiva, svetovnoznana sredstva, ki se nikdar ne pokvarita, donajša skoraj vedno pomoč. Imejte ta sredstva vedno doma ter branite se enakim ponaredim, ki so kaznivo in brez črednosti. Thierry-bazalm 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 5 K, Centifolij-mazilo 2 dozi K 3-60 se prave dobite v apoteki pri angličvaru A. Thierry v Pregradi pri Roglacu.

Razočarani so vsi o lahi in štedljivi rabi splošno hvaljenega tekočega „Cirine-Oilwachsweiche“ za parket in linolej, samo dvakratna raba na leto potrebna; drugače se le izbriše in tla so brez napake ter se dajo umivati.

Ena res splošno priljubljena lekarna je firma P. Juršič v Pakracu. Opozarjamo na njene inzerate in jo najtopleje priporočamo.

Preprosto pridete v delu kakor k rendez-vous, akoimate dobro idejo ure. Marsikatero sitnost bi si prihranili, ko bi vedeli, koliko je ura bila. In tako lahko pridete do dobre ure! Pišite le pošto kartico na firmo: „Avstrijska eksportna družba za ure Dunaj-Westbahnhof“ ter si naročite za K 8— krasno srebrno Gloria-uro za gospode (glej inzerat!) za katero se 3 leta pisмено garantira.

Promet razpoložljive trgovine zahteva aparat, o katerega velikosti nima navadni človek niti pojma. Pomisliti je na tisoče in zopet tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kupcem pravočasno ugod. Marsikatero blago ima zopet razna vrste po velikosti, barvi in muštru. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisan iz skladiščnih o registrov. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavlja, koliko oseb in koliko delavke morajo je v tej zalogi potrebno. Razpoložljiva hiša Hanns Konrad vslužuje zdaj 200 oseb; njih delo najdemo lepe članke v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradove kolektorje, kterega dobijo vsi kupci te firme zastoj in poštnine prosto.

Tvrda Karl Kocian tovarna za suknjo, lodne in modno robo iz pristne volne v Humpolcu pridne ravnokar razpoložljivi nove vzorce obširnega sklada letne robe za gospode in gospe. — Priporočamo, da se pri potrebi na to staro Humpolčko firmo obrne ker je znana za solidna, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča.

50000 ur gratis katalog dobi vsak čitatelj tega lista od svetovnoznane zaloge ur in zlatoga blaga Max Büchel, Dunaj IV. Margaretenstrasse 27/27 čisto zastoj in poštnine prosto. Kore-spondenčna karta z natančnim naslovom zadostuje.

Učenec

močen z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme v trgovini Joh. Scholger v Ptuj.

4 pari kamenja in enim volcnom na zmerni vodi. Mlin, hišno poslopje in štala, vse zidano, vse dobro obdržano, 6 oralov zemlje blizu Maribora se po ceni hitro prod. Kje pove upravnništvo „Štajerca“.

Prilичna prodaja!

Prodam svoj umetni mlin, zvezan z žago za dile in kovačnico, zelo krepka vodna moč na reki Labudski (Lavantfluss), 15 minut od železnice. Nadalje drugo posestvo na istem potoku, kjer je dobiti istotako krepka vodna moč. Nadalje gospodarsko posestvo, 3 minute od železnice, 50 oralov zemlje z staviščem za kolodvorsko restavracijo. Vse z „fundus instructus“, tudi vsako posestvo samo. Vpraša se pod „Gute Existenz“, poste restante, Lavamünd, Koroško.

Visokost hleva naj znaša 3 do 4 metre. Bolj nizko od 3 metrov naj se ne zida novih hlevov. Veči hlevi naj bodo pa viši. Primerna visokost hlevu za 6 glav živine bi bila 3 1/4 m. Širokost hleva je odvisna od tega, ali hočemo napraviti v hlevu eno ali dve staji. Hlev z eno stajo naj bo vsaj 4 1/4 m širok. Pri tem se računji za jasli 60 cm, za stajo 250 cm, za gnojnični jarek 20 cm in za hodnik 120 cm širine. Hlev z dvojno stajo pa naj bo za 3:30 m širši, dobro pa ni če je mnogo bolj ozek.

Dolgost hleva se ravna po številu živine. Navadno se računa 1 1/2 m prostora na odraslo živino. Lahko se to širino tudi nekoliko zmanjša. V velikih hlevih nima živina navadno več nego 1 m prostora.

V hlevih z dvema stajama se napravljajo navadno hodniki po sredi. Le v velikih hlevih, kjer je mnogo staj, ki so nastavljene pa povprek hleva, nahajata se hodnika ob strani. V takih hlevih se napravljajo staje navadno tako, da gleda živina z ene staje v ono z druge staje. Jasli sta toraj skupaj. Navadno se nahaja pa med obema jaslima hodnik, po katerem se polaga živini piča. Taki hlevi so sicer jako praktični, vendar stanejo mnogo in niso za naše revne razmere.

Tlak v hlevu bodi neprederen. Gnojnica je premoženje, zato je ne smemo spuščati pod zemljo. V hlevih, kjer uhaja gnojnica v tla, pokažejo se prav lahko razne kužne bolezni. Najboljše je, če napravimo tlak iz betona. Osem do deset posod gruščja pomešanega z nekoliko peska in eno posodo cementa, pa malo vode zmešaj skupaj, razgrni po staji in zabij z lesenim batom, pa bo tlak. Ko se je ta nekoliko osušil pogladi ga z betonom, ki ga napravijo iz polovice peska in polovice cementa. Tak tlak je najbolj cen, najbolj vstrajen in služi obenem najboljši namenu.

Za stajo napravijo iz betona plitev jarek, ki bo visel proti gnojnični jami. V nekaterih hlevih je ta jarek, okoli 30 cm globok in 30 cm širok. V njem se spravlja gnoj in gnojnica. Če je staja nekoliko bolj ozka (2 do 2:30 m), spuščaja živina blato naravnost v ta jarek. Od početka zdrse sicer živina včasih s zadnjim nogom v jamo, kmalu se pa privadi in staja ostaja vedno suha. Taki gnojnični jarki se priporočajo osobito tam, kjer je malo stelje.

Hodnik za stajo naj bo nekoliko nižji od staje, da vzgleda živina večja. Napravi se lahko iz betona ali pa iz okroglega kamenja, ki se zabije v ilovico. Proti sredini naj bo nekoliko izbočen. Ako je treba v hlevu opornih stebrov, naj se denejo ob strani hodnika.

Strop v hlevu naj bo ometan, da ne padajo iz zgornjega prostora smeti in prah na živino, kar bi jo le dražilo. Ometan strop se tudi lažje snaži, pa tudi varuje boljše gorkoto v hlevu. Še boljše je, če napravljamo mesto lesenega stropa, obokan strop. V slučaju ognja, ovaruje ta popolnoma goranji del. Najbolj poceni napravimo tak strop s pomočjo železnih traverc, ki jih nastavimo po 1 1/2 do 2 m narazen. Prostor med traversi se oboka z opeko. V takem hlevu ni treba potem še posebnih opor, ker je strop dovolj močan.

Okna se postavljajo v hlev tako, da ne prihaja svetloba živini naravnost v oči, marveč od zadej ali pa od zgoraj. Zato je napraviti v hlevih z eno stajo okna v steni, kjer se nahajajo vrata. V hlevih z dvema stajama pa je deti okna nad stajo. Navadno se delajo 1 m široka in 60 cm visoka okna, toraj daljša kot viša. V mrzlih krajih naj se dene dvojne šipe, da se ohrani v hlevu gorkota. Tudi drugod se to priporoča, ker se ubrani po zimi potenje šip. Najboljše je rabiti železne okvirje ki so večni. Šipe naj se odpirajo od zgoraj navzdol, da ne prihaja zraka naravnost na živino.

Poleg okna napraviti je v hlevu tudi zračnike. V ta namen je izvrteni v zid po velikosti hleva dve ali več 15 cm širokih, 25 cm visokih lukenj, ki se dajo s pomočjo vratc odpirati in zapirati. V manjših hlevih naj se napravi ena taka luknja v vrata, druga pa na nasprotni strani tik stropa skozi zid. Skozi te luknje naj dohaja v hlev svež zrak. Še boljše, nego da se zid prevrta, je, ako napravimo za zgornje zračnike posebne dimnikov podobne odvodnike, ki peljejo gork, slab zrak vrh strehe.

Jasli v hlevu ne smejo biti previsoke. Rob jasli naj bo kvečemu 80 cm nad stajo. Najboljše so jasli iz betona, ki so spodaj lahko pa zidane. Take jasli so trajne, čedne in živina ne gloda na njih. Kedar je potreba se jasli lahko omijejo. Lesene jasli ne smejo imeti špranj, da se živina na njih ne pokvari. Dobro je deti vrhu jasli tudi gare ali lojtre za seno.

Da bodemo napravili, ko zidamo nov hlev, tudi primerno veliko postrežje, kamor bodemo devali seno, o tem ni treba še posebej pisati. Senik ne sme biti popolnoma odprt, ker odnese veter mnogo piče, pa tudi popolnoma zaprt senik ni dober, ker se seno v njem nekako zamušči. Tudi dež pokvari v odprtem seniku mnogo klaje. Senik imej zato okna, ki so pa preprežena bodisi z mrežo ali pa z opeko, ki je zidana tako, da pušča dovolj zraka v senik. Dobro je če se zamore z vozom naravnost na senik, kar olajša spravljanje sena. Kdor zida toraj hlev v položnem svetu, naj misli tudi na to ugodnost.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarjevega jubileja posebne poštne marke. Mi prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki že rabljene te poštne znamke. Za veliko število teh znamk dobimo gotovo svoto denarja, ki se boode porabila v napredne šolske namene. Nabirajte torej jubilejske marke in pošljite jih uredništvu „Štajerca“.

in se požlahtni trta v piščalo ali v oko, če pa ni tega do tega časa dovolj razvito, pusti se trta rasti in cepi vnovič šele naslednje leto.

Večkratno rahljanje zemlje v vinogradih se v letih jako priporoča. Rahla zemlja se ne osuši naglo, kot strjena, zato ne trpe v taki zemlji trte po vstled suše. Rahljati je zemljo najboljše za dežjem, če je pa dovolj osušila. Ako rahljamo zemljo v suši, moramo, da zemlje pri tem ne preobračamo. Suha zemlja, ki pride v globočino, vzame iz spodnjih mnogo vlage, zato bi tako delo škodovalo. V suši namo rahljati zemljo toraj tako, da ostanje suha zemlja na vrhu.

Krmljenje z novim senom. Z rednim krmljenjem sena treba je toliko časa čakati, da se seno ali spoti. Osobito velja to za konje. Ako krmimo s senom, predno se je skuhalo, prouzroča to senje in scalcinca ima več barve. Tudi blato postane mehko in sluznato. Živina je videti bolj mrtva in ohlana. Ako se polaga živini velike množine prav novega sena, prouzroči lahko to tudi razne bolezni v prebavnem sistemu, ki so posledice črevesnih katar, ki se spozna razlicni, večji žveči, manjšem veselju do piče, v mehkiem, mrdljivem blatu in na porudečeli sluzni koži v gobcu. Takšni nastopi celo kolika in napenjanje. Tudi druge bolezni se lahko pokažejo, ki prouzročajo lahko tudi smrt. Skodljivost novega sena je še večja, ker ga živina rada žre. Kdor je siljen krmiti z novim senom, pomešaj ga s starim ali vsaj s slamo, s katero naj se

Znamenja mlečne krave. — Kedar kupujemo krave, hočemo imeti navadno dobre molznice. Prodajalec seveda hvali svojo živino, toda na njegove besede ne smemo dati preveč. Kupec mora znati sam, kaj kupi. Znamenja mlečne krave so sledeča: glava nežna, gladka in z nežno dlako obrasčena; ne sme biti podobna bivoli glavi, spredaj naj bo bolj ozka. Rogova naj bosta gladka in tanka, ušesi veliki, lahko premakljivi, tanki, toraj s fino kožo in fino kratko dlako. Čelo bodi bolj okro, očesi veliki, s prijaznim pogledom, gobec širok, mehkek primerno gork in vlažen. Vrat bodi dolg, zgoraj tanjši, spodaj nekoliko debejši. Koža na vratu naj bo nekoliko nagrbčena. Hrbet, križ in nastavek repa naj se nahajajo v ravni črti. Če se napravljajo za prednjima mlečama ob rebrih nekaka jama, je to znamenje obile mlečnosti. Rebra naj bodo ozka in med seboj oddaljena, osobito zadnja. Pod trebuhom se nahajajo mlečna jama. Čim večja je ta, oziroma čim bolj razvite so žile, ki vodijo pod trebuhom proti vimenu, tem bolj bo krava mlečna. Vime bodi veliko, golo ali kvečemu obdano s fino dlako, če ga potipljemo, občutiti se mora mehko in ne sme biti v njem trdih krogel. Čim bolj nežna je koža na vimenu in čim bolj se vidijo skozi kožo žile, tem boljše znamenje. Ako se nahajajo na vimenu več, nego štiričrte sesi, kaže to na dobro mlečnost. Če ostanje vime po molžnji napeto, je to mesnato vime in krava krave ne daje navadno dosti mleka. Križ bodi širok, rep tanek in dolg z mehko žimo. Noge naj imajo nežne kosti in naj bodo bolj kratke. Koža cele krave bodi mehka in tanka in ravno tako tudi dlaka.

Kako zidajmo nove hleve? Z veseljem opazujemo zadnji čas da so naši kmetovalci vendarle pričeli upoštevati naše nauke ter zboljšujejo svoje hleve, kakor morejo in znajo. Prav je tako, kajti v slabem hlevu, kjer je zaduhel zrak, blato, tema in nesnaga, ne more živina prav uspevati. Mnogo naših gospodarjev se je lotilo v tem oziru radikalnega dela in so popolnoma razdrli star ter napravil nov hlev. Ne rečem, da jih bo zamogel vsak kmet posnemati, ker stane tako delo mnogo in v sedanjih slabih časih ni vselej dovolj potrebnega denarja na razpolago. Mnogo njih se bo moralo zadovoljiti morda samo z zvišanjem hleva, z napravu potrebnih oken, s potlačanjem ali samo s počiščenjem hleva. Kdor pa misli, da ne napravi s „flankanjem“ mnogo in se je odločil za napravo novega hleva, ta naj dobro premisli, kako naj dela hlev, da bo ustrezal potrebi.

Pri tem naj misli tudi na prihodnje čase. Tu hočemo podati v kratkem glavna svojstva dobrega hleva, po katerih se ravna lahko gospodar, ko napravljajo načrt za hlev. Kedar zidamo nov hlev, odberimo si za zidanje suho zemljišče, ki ne bo preveč oddaljeno od našega bivališča. Kadar škoduje človeku vlažno stanovanje, tako škoduje živini vlažen hlev. Ako ne moremo dobiti blizu hiše suhega prostora, skušajmo odpeljati vlago s pomočjo jarkov. Zidovje varujemo vlage, ako denemo v zid za pedenj nad zemljo kotramasto plahto, ki se dobi v nekaterih mestnih mirolidnicah. Te plahte ne more predreti vlaga. Če le mogoče, naj se zida hlev ločeno od stanovanja, da se zamore ob času požara eno ali drugo poslopje lažje rešiti. Stanovanje naj bo obrnjeno na cesto, hlev pa na dvorišče. Preblizu stanovanja ni dobro zidati hleva zato, ker prihaja poleti iz hleva k stanju slab zrak. Pri nas na Goriškem se zida navadno hlev s stanovanjem v isti črti, kar je tudi dobro. Če mogoče, naj pride pa med hlev in stanovanje orodnica ali klet. Najboljše je, ako je obrnjena glavna stran hleva proti jugu, da ne prihaja po zimi preveč vetra v hlev. Če se napravijo okna proti jugu in proti severu, se južno obrnjena okna poleti lahko zakrijejo, da se vbrani prevelika vročina. Sploh je dobro obsaditi hlevske stene ali s trto ali pa s sadnim drevjem, kar odvrta prebile solne žarke od zidovja.

Ko napravljamo načrt za nov hlev, pomislimo koliko glav živine hočemo rediti. Kakor kažejo razmere, se bodemo morali tu in tam lotiti bolj živinoreje, zato naredimo raje nekoliko več prostora, nego premalo. Na glavo velike živine se računji okoli 15 kubičnih metrov prostora.